

Nationellt arbete med invasiva främmande arter

Havs
och Vatten
myndigheten

Lina Tomasson, samordnare för akvatiska invasiva främmande arter

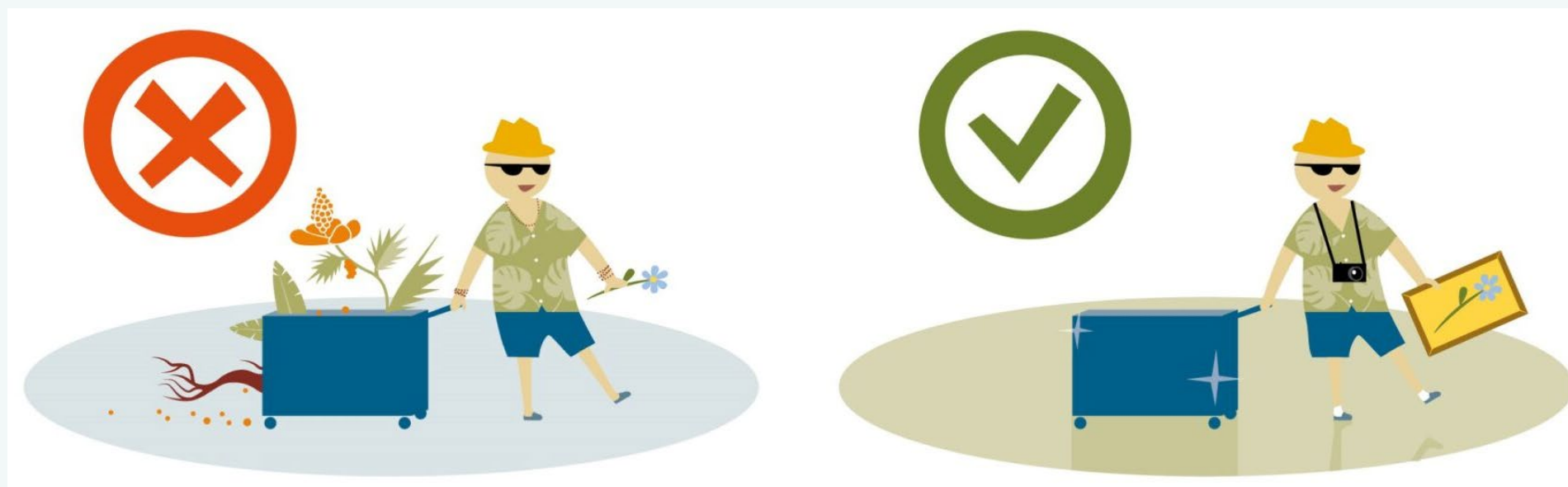
Vad är en invasiv främmande art?

- Främmande art:

En art som **flyttats av människan** från sitt naturliga utbredningsområde, över naturliga spridningsbarriärer, och som därefter etablerat sig (överleva och reproducera sig) i den nya miljön.

- Invasiv främmande art:

Främmande art vars introduktion, etablering eller spridning har negativ inverkan på biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster

Nationella arbetet

Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket har det nationella ansvaret för IAS. Vi ska samordna och vägleda andra myndigheter och aktörer. Representerar också Sverige på internationell nivå

Länsstyrelserna har huvudansvaret för det praktiska arbetet. Åtgärder, utrotning och tillsyn

EU-regleringen

7 a § Arter på den förteckningen får inte:

1. föras in i landet,
2. hållas, inte heller i sluten förvaring,
3. födas upp, inte heller i sluten förvaring,
4. transporteras, utom till anläggningar för utrotning,
5. förmedlas, säljas, eller på annat sätt överlåtas,
6. utbytas,
7. användas,
8. tillåtas reproducera sig, växa eller odlas, eller
9. släppas ut i miljön.

EU-listade arter

EU-förteckningen innehåller idag 88 arter, varav 32 akvatiska

Medlemsstaten är skyldig att vidta åtgärder för snabb utrotning

Arter med ”stor spridning” – hanteringsprogram

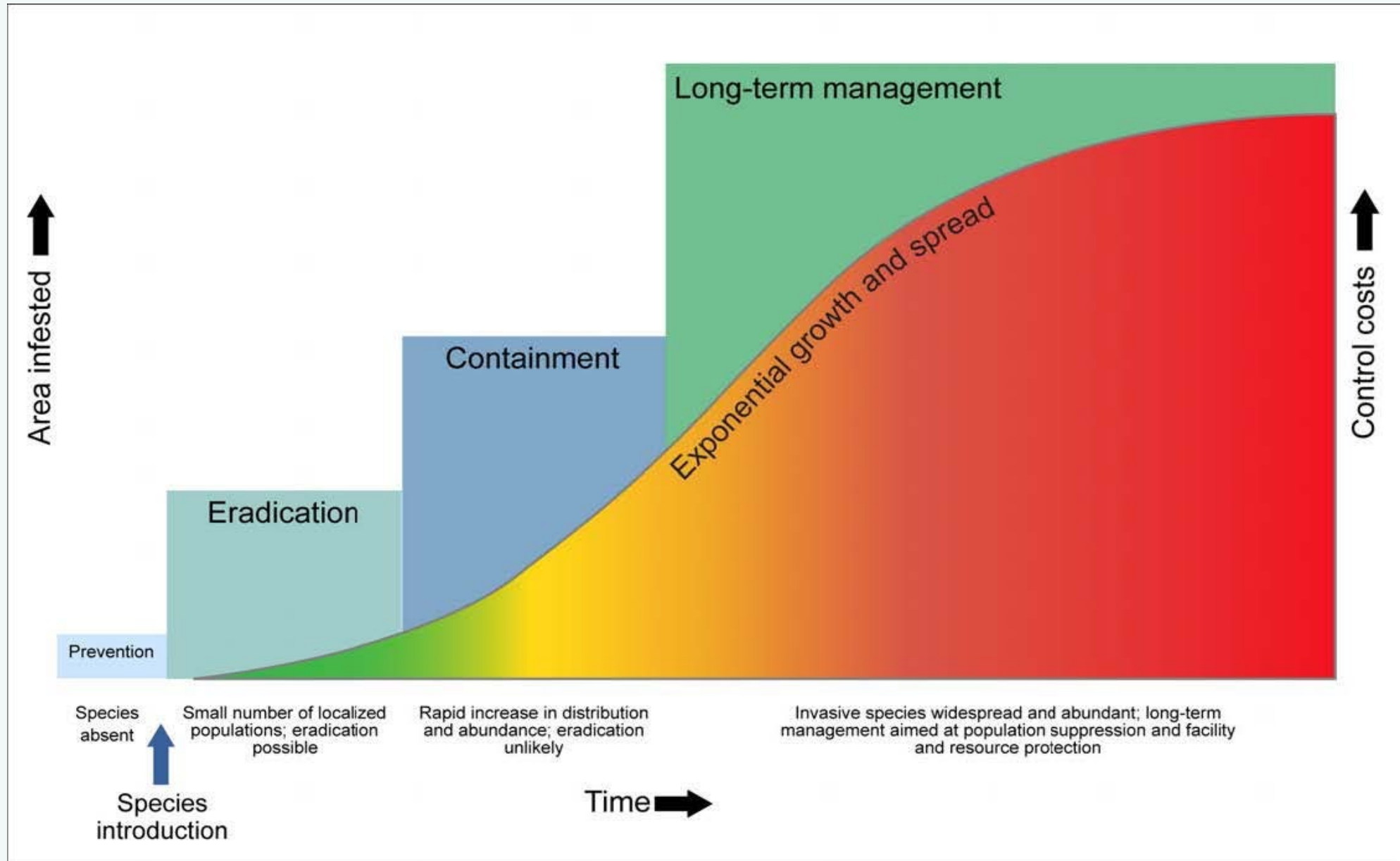
Hanteringsåtgärder för att minimera artens effekt på biologisk mångfald

Hanteringsåtgärder:

- Lokal utrotning
- Spridningsbegränsning/inneslutning
- Populationsbegränsning

alligatorblad	<i>Alternanthera philoxeroides</i>
svart dvärgmal	<i>Ameiurus melas</i>
kabomba	<i>Cabomba caroliniana</i>
nordlig ormhuvuds fisk	<i>Channa argus</i>
vattenhyacint	<i>Eichhornia crassipes</i>
smal vattenpest	<i>Elodea nuttallii</i>
kinesisk ullhandskrabba	<i>Eriocheir sinensis</i>
taggkindskräfta	<i>Faxonius (Orconectes) limosus</i>
gulvårtskräfta	<i>Faxonius (Orconectes) virilis</i>
rostkräfta	<i>Faxonius rusticus</i>
mummichog	<i>Fundulus heteroclitus</i>
västlig moskitfisk	<i>Gambusia affinis</i>
östlig moskitfisk	<i>Gambusia holbrooki</i>
vattenflockel	<i>Gymnocoronis spilanthoides</i>
flytspikblad	<i>Hydrocotyle ranunculoides</i>
afrikansk vattenpest	<i>Lagarosiphon major</i>
solabborre	<i>Lepomis gibbosus</i>
gyllenmussla	<i>Limnoperna fortunei</i>
storblommig ludwigia	<i>Ludwigia grandiflora</i>
krypludwigia	<i>Ludwigia peploides</i>
vitabborre	<i>Morone americana</i>
storslinga	<i>Myriophyllum aquaticum</i>
kamslinga	<i>Myriophyllum heterophyllum</i>
signalkräfta	<i>Pacifastacus leniusculus</i>
amursömnfisk	<i>Perccottus glenii</i>
musselblomma	<i>Pistia stratiotes</i>
korallmal	<i>Plotosus lineatus</i>
röd sumpkräfta	<i>Procambarus clarkii</i>
marmorkräfta	<i>Procambarus fallax f. virginalis</i>
bandslätting	<i>Pseudorasbora parva</i>
asiatisk klynnebändel	<i>Rugulopteryx okamurae</i>
jättesimbräken	<i>Salvinia molesta</i>

Invasions- kurvan

Sources: National Invasive Species Council; U.S. Department of Agriculture; National Park Service; U.S. Fish and Wildlife Service; Rodgers, L, South Florida Water Management District; Department of Primary Industries, State of Victoria, Australia; and GAO. | GAO-16-49

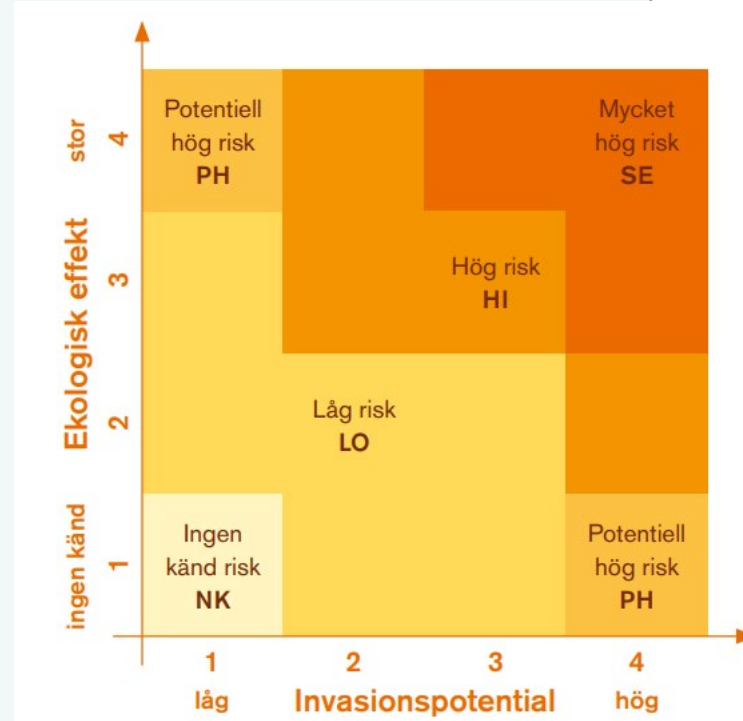
Riskklassificeringen av främmande arter

Vilka främmande arter
 riskerar att bli invasiva?

Uppdateringen har startat
 HaV-arterna först

Slutdatum oklart

(Norge uppdaterade sin i
 somras)

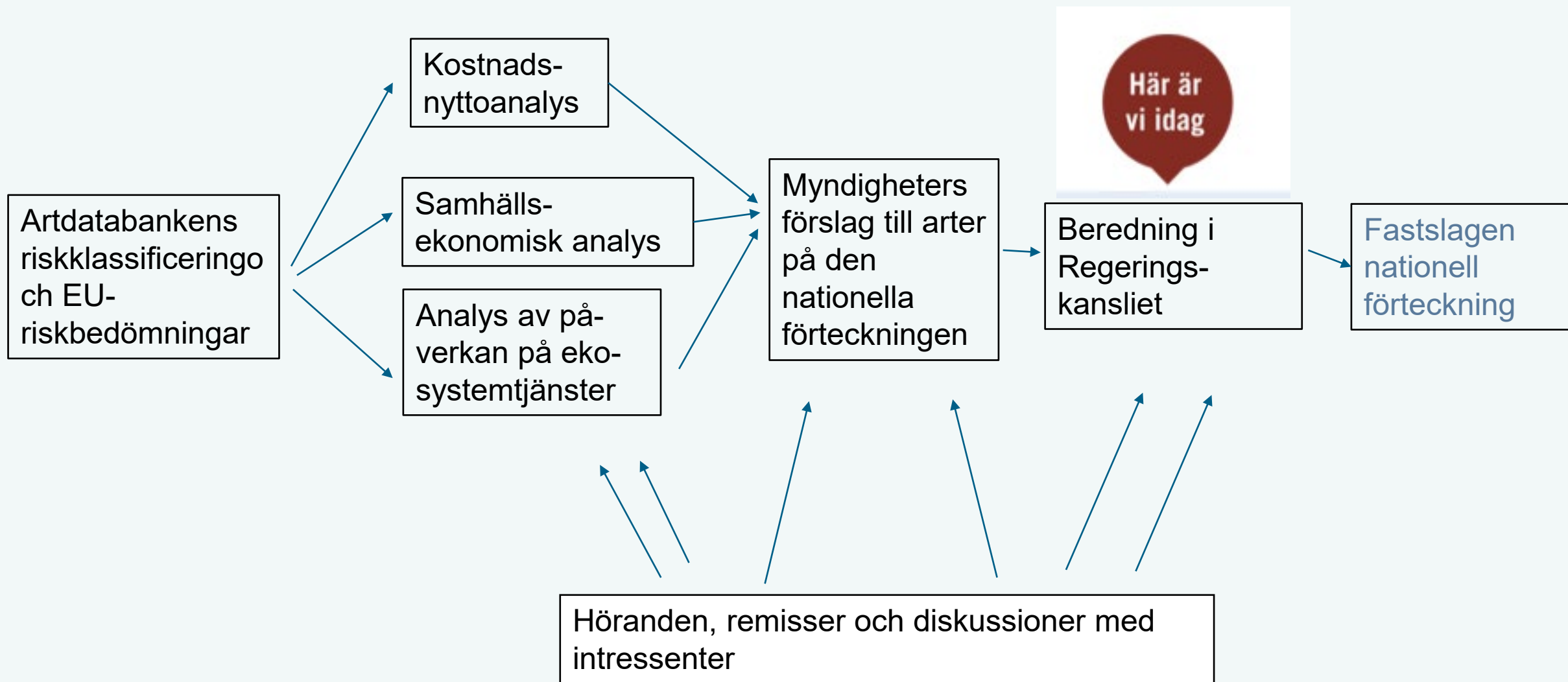
- SE severe impact
- HI high impact
- PH potentially high impact
- LO low impact
- NK no known impact

Klassificering av främmande arters
 effekter på biologisk mångfald i Sverige
 – ArtDatabankens risklista

Malin Strand, Mora Aronsson, Mikael Svensson

Process för att ta fram nationell förteckning över invasiva främmande arter

svenskt namn	vetenskapligt namn
Brun dvärgmal	<i>Ameiurus nebulosus</i>
Silverruda	<i>Carassius gibelio</i>
Muksun	<i>Coregonus muksun</i>
Peledsik	<i>Coregonus peled</i>
Sydfyrling	<i>Crassula helmsii</i>
Vattenpest	<i>Elodea canadensis</i>
Amerikansk hummer	<i>Homarus americanus</i>
Marmorkarp	<i>Hypophthalmichthys nobilis</i>
Prickig dvärgmal	<i>Ictalurus punctatus</i>
Väderfiskar (12 arter i släktet)	<i>Misgurnus spp.</i>
Svartmunnad smörbult	<i>Neogobius melanostomus</i>
Sjögull	<i>Nymphoides peltata</i>
Puckellax	<i>Oncorhynchus gorbuscha</i>
Knölskallelöja	<i>Pimephales promelas</i>
Bighead goby	<i>Ponticola kessleri</i>
Apelsinläpp	<i>Rapana venosa</i>
Kinesisk dammussla	<i>Sinanodonta woodiana</i>

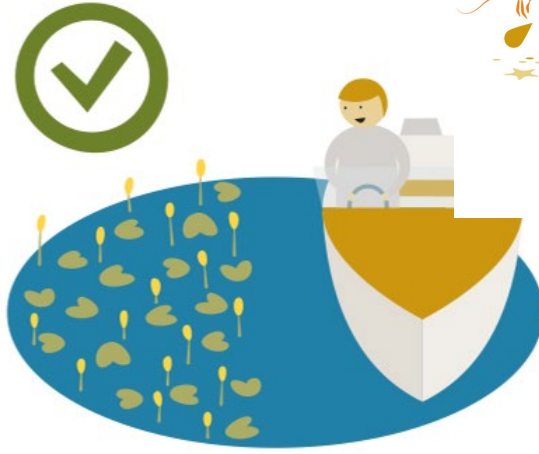
Havs
och Vatten
myndigheten

Föreslagna arter till en nationell förteckning

Hanteringsprogram:
Vattenpest
Sjögull och
Svartmunnad smörbult

Totalt 16 + 12 = 28 arter

Kommunikation!

Informationssatsningen växer

2019

Arter, rapportera, ta bort

- 6 organisationer
- Fördubbling av antal medieinslag om IAS
- Inrapportering stor ökning

2020

Spridningsvägar, göra rätt

- 24 organisationer
- Räckvidd 1 miljon

2021

Arter, förstå problemet

- 60 organisationer
- Räckvidd 3 miljoner
- Reaktionen 500 000
- 19% ökning i media

2022

Engagera, göra rätt

- 88 organisationer
- Räckvidd 3 570 290
- Reaktionen 46 502
- 20% ökning i media

2023

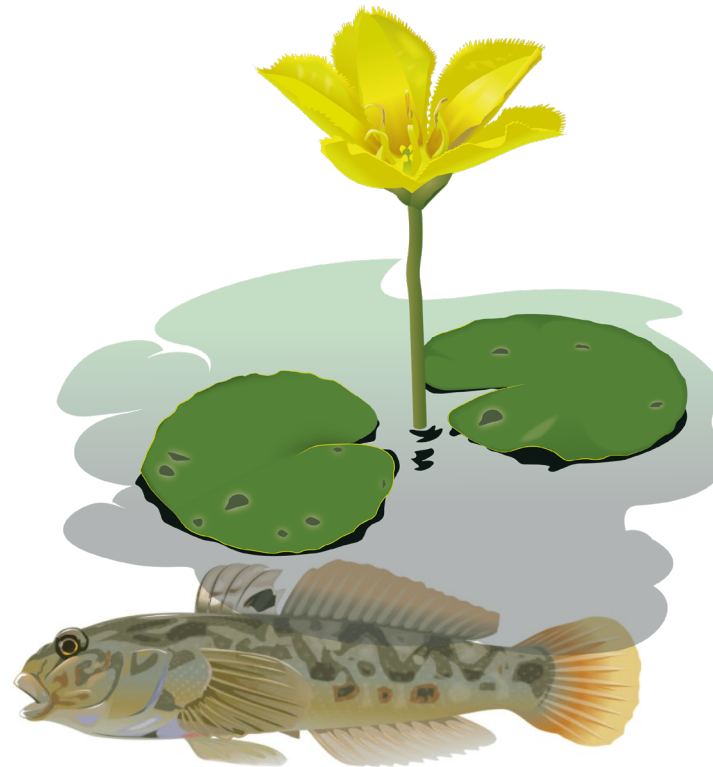
Hindra spridning

- 113 organisationer
- Räckvidd ?
- Reaktionen ?
- ?% ökning i media

Kommunikationsmaterial

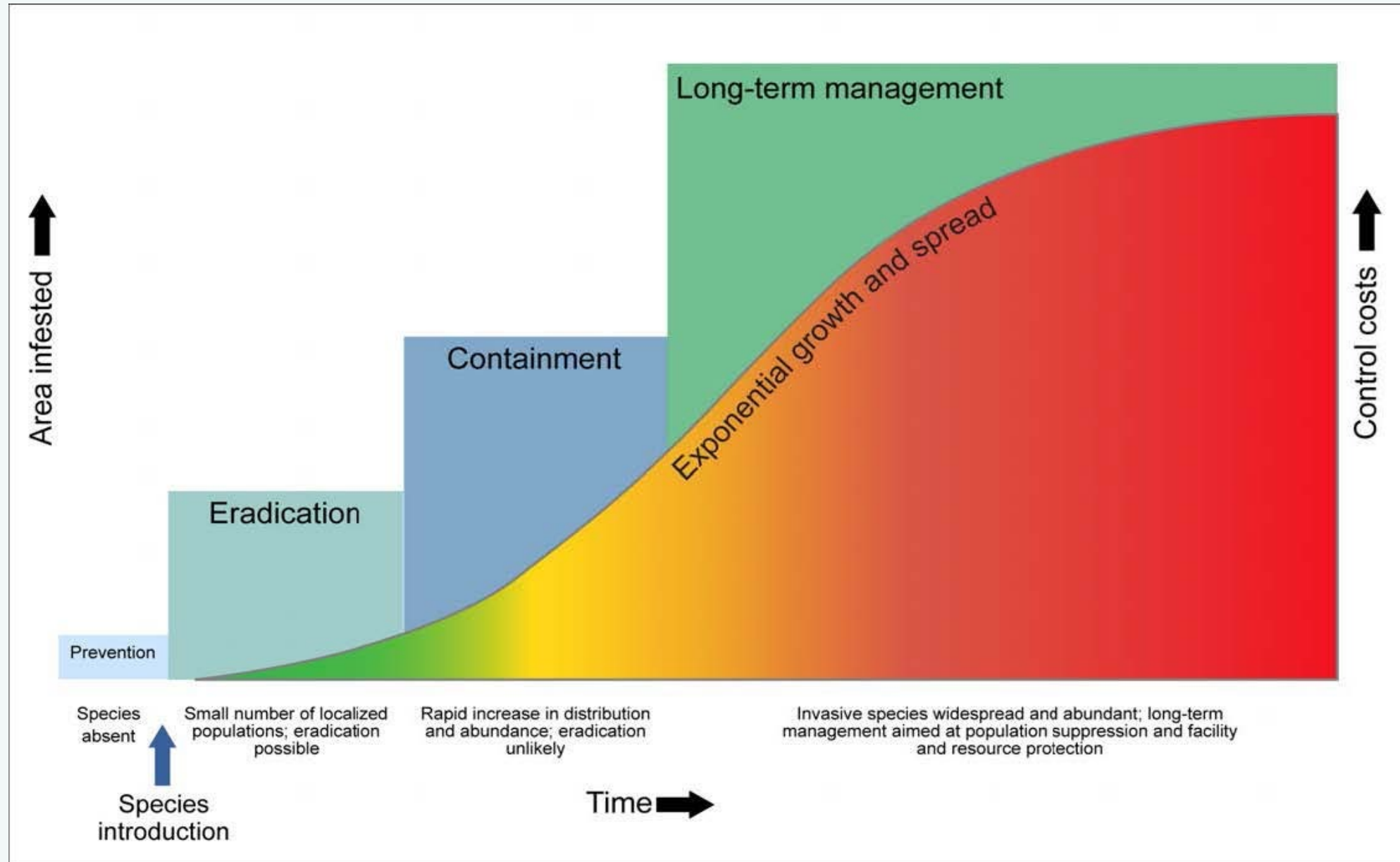
- Material från alla år med infosatsning
- Fria att använda
- Både EU-listade och olistade arter
- Frilagda och på affischer

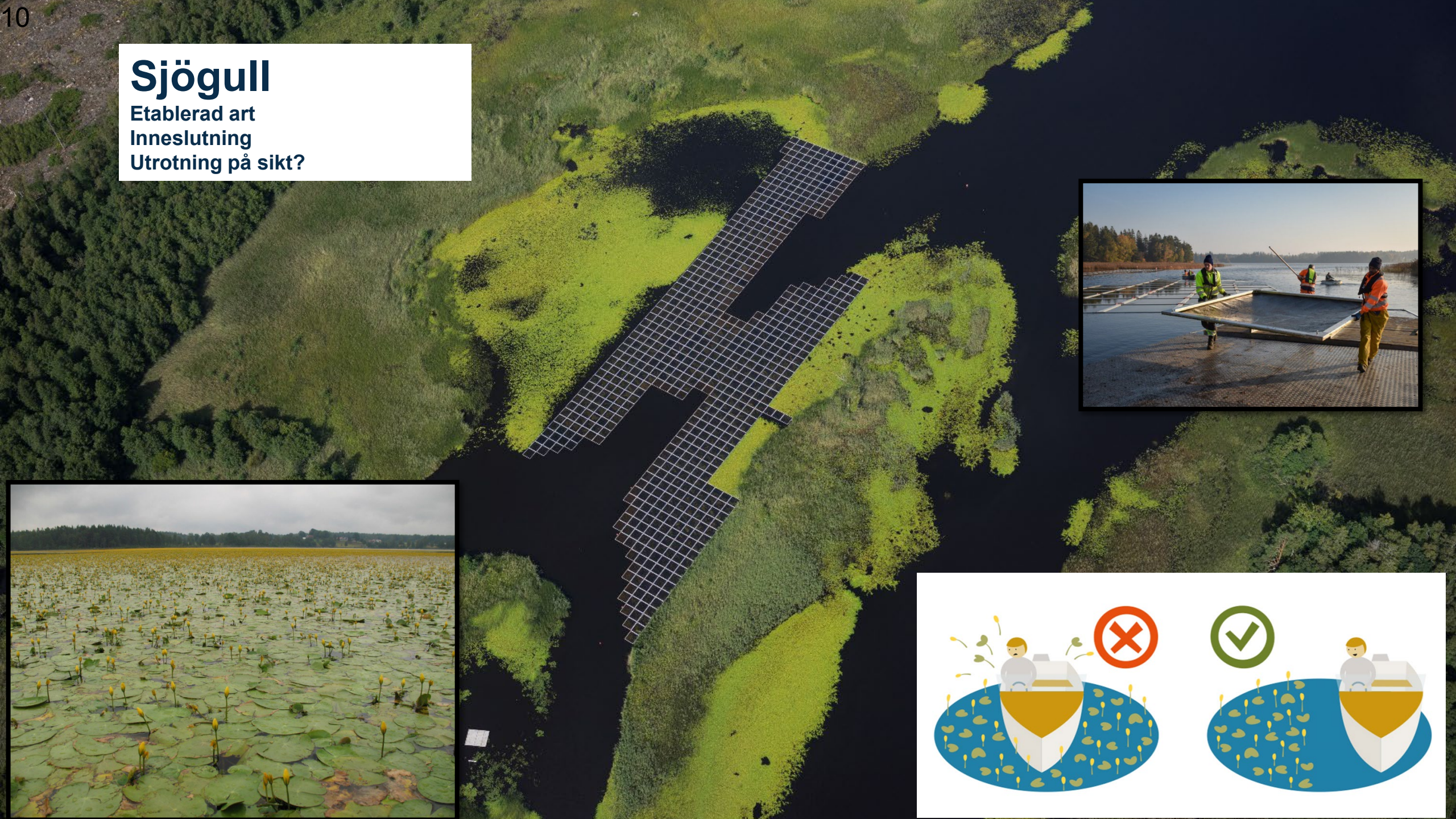
Invasions- kurvan

Åtgärder

- inneslutning
- populations-
begränsning
- utrotning

Sjögull
Etablerad art
Inneslutning
Utrotning på sikt?

Svartmunnad smörbult

- » Populationsbegränsning?
- » Forskning och metodutveckling pågår

Rapportera!

Utrotning

Svart dvärgmal -
Sju månader från tips till
slutbesiktning av åtgärden

Havs
och Vatten
myndigheten

Kabomba
Signalkräfta
Vandarmussla
Solabborre
Sydfyrling

Rapportera och informera mera!

**Havs
och Vatten
myndigheten**

Lina Tomasson